

La inflació dispara l'augment de la despesa en alimentació

ENQUESTA DE PRESSUPOSTOS FAMILIARS

4t trimestre
del 2004

DESPESA PER PERSONA

CAPACITAT D'ESTALVI

En euros

	Total	Alimentació	Pot	No pot	Var. interanual
Andalusia	1.734,76	365,02	36,57%	63,43%	4,76
Aragó	2.059,41	449,75	45,12%	54,88%	1,60
Astúries	2.046,11	420,33	39,39%	60,61%	2,79
Balears	2.256,48	404,35	41,66%	58,34%	3,73
Canàries	1.870,93	367,27	13,88%	86,12%	-0,92
Cantàbria	2.059,54	479,27	33,29%	66,71%	-2,07
Castella i Lleó	1.931,72	427,32	50,78%	49,22%	-0,08
Castella-la Manxa	1.728,42	416,65	37,36%	62,64%	4,10
Catalunya	2.148,47	449,76	45,64%	54,36%	2,98
Euskadi	2.204,90	476,44	57,04%	42,96%	19,17
Extremadura	1.346,94	358,44	33,35%	66,65%	5,54
Galícia	1.809,27	482,54	32,93%	67,07%	8,10
Madrid	2.440,51	437,32	23,32%	76,69%	4,66
Múrcia	1.734,58	407,41	43,46%	56,54%	1,43
Navarra	2.120,52	355,91	32,50%	67,50%	0,97
País Valencià	1.991,12	409,06	45,55%	54,45%	-0,74
La Rioja	1.996,40	418,05	45,83%	54,17%	-0,54
Total Estat	1.997,06	419,06	38,58%	61,42%	3,74

N. VAN DEN BERG

La capacitat d'estalvi de les famílies catalanes creix 3 punts en un any

El nivell a Espanya és, segons l'enquesta oficial, el més elevat des del 2001

Redacció
MADRID

Les famílies catalanes tenen ara més disposició per a l'estalvi que fa un any, segons revela l'enquesta de pressupostos familiars difosa ahir per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), corresponent a l'últim trimestre del 2004. Així, si a final del 2003 tan sols un 42,66% de les famílies catalanes podien guardar diners davant del 57,34% que no ho feien, al tancament de l'exercici passat, segons l'INE, aquesta distribució de percentatges era del 45,64% i del 54,36%, respectivament.

A part, en el conjunt estatal, un 38,6% de les famílies podia dedicar en l'últim trimestre de l'any una mica de diner a fer un coixí econòmic, amb un augment de 3,7 punts respecte a un any abans. L'INE destacava ahir que la taxa d'estalvi registrada per les famílies en l'últim trimestre és la més elevada des del 2001.

Despesa per persona

Altres dades que aporta l'estudi són, per exemple, que la despesa mitjana trimestral per persona dels catalans és de 2.148,47 euros, gairebé 450 dels quals van destinats a aliments, begudes i tabac, mentre que la resta va a altres despeses. La despesa mitjana per català, dins del rànquing estatal, ocupa el cinquè lloc, per darrere de Madrid, les Balears, el País Basc i Navarra, totes per sobre de la mitjana.

Pel que fa a la dificultat per arribar a fi de mes d'acord amb els ingressos nets mensuals, a Catalunya ho fan amb molta dificultat un 5,66% de les famílies; amb dificultat, un 18,4%; amb certa dificultat, un 30,14%; i amb facilitat, poca o molta, un 45,17%.

A nivell estatal, segons l'enquesta, cada llar va gastar l'any passat en consum una mitjana de 22.685,32 euros, un 5,5% més que el 2003, mentre que en acabar l'exercici un 55,5% de les famílies tenia dificultats per arribar a fi de mes, 1,31 punts menys que un any abans. D'altra banda, un 55,66% veia el moment "inadequat" per realitzar compres importants.

L'IPC hi influeix

Pel que fa al consum, dels diners destinats de mitjana per cada llar espanyola, 4.586,39 euros van anar a parar a aliments, begudes i tabac, un 1,58% més, mentre que 18.098,93 euros van anar destinats a altres despeses, gairebé un 6,6% més. Aquesta evolució canvia significativament si es descompta l'efecte de la inflació, ja que la despesa mitjana en consum de les llars espanyoles va augmentar un 2,42%, però amb una caiguda del 2,2% de la despesa en aliments i una alça del 3,6% de la resta.

En el quart trimestre, la mitjana de la despesa familiar per al consum a Espanya es va elevar a 5.790,5 euros, amb una pujada del 7,2% intera-

nual, que, descomptant l'efecte de la inflació, es quedaria tan sols en un 3,7%. D'aquesta quantitat, 1.215 euros van comprar aliments, begudes i tabac, després d'augmentar un 3,2% en relació a l'últim trimestre del 2003, i 4.575,4 euros van cobrir la resta de despeses, amb un volum del 8,3% més.

El consum total el 2004 de les llars espanyoles va ser de 329.588 milions d'euros, amb un increment del 8% respecte a l'exercici previ i del 4,8 si se'n descompta l'impacte de la inflació. La despesa anual en aliments, begudes i tabac consumits a la llar va créixer un 4%, tan sols un 0,1 en termes constants, és a dir, descomptant-ne la inflació. La resta de despeses va avançar un 9,1%, un 6,1% si s'exclou l'augment de preus.

Quart trimestre

Pel que fa al quart trimestre en concret, la despesa total de les famílies va ser de 85.213 milions d'euros, amb una pujada del 9,6% interanual, un 6% en termes constants.

Els enquestats també expressen periòdicament la percepció subjectiva que tenen del moment econòmic. Així, un 44,34% de les llars consideren que el moment no és dolent per realitzar compres importants, tret de l'habitatge. Aquesta taxa és lleument inferior a la del trimestre previ.

TANT X TANT

Balança fiscal i balança comercial (I)

RAMON TREMOSA I BALCELLS

Departament de teoria econòmica. Universitat de Barcelona

En les darreres setmanes hem sentit a dir des de Madrid, tant per part de destacats dirigents del PSOE com del PP, que si els catalans ens entossudim a demanar la publicació de les balances fiscals entre els territoris autònoms i el govern central "caldrà publicar també els saldos comercials entre les diferents autonomies". S'espera, d'aquesta manera, que qualli la idea que els seculars dèficits fiscals dels territoris més productius de l'Estat són compensats pels seus superàvits comercials amb les altres autonomies.

Els saldos comercials entre les diferents autonomies ja fa molt de temps que es publiquen: la mateixa fundació FUNCAS, per mitjà de la seva col·lecció *Papeles de Economía Española* fa anys que il·lustra quina és la realitat dels fluxos comercials, des del punt de vista dels intercanvis de mercaderies entre els diferents territoris. L'any 2003 l'Institut d'Estudis Autònoms, en col·laboració amb l'editorial valenciana Tirant lo Blanch, va publicar un llibre dirigit per Josep Oliver i que duu per títol *La apertura exterior de las regiones en España* referit al període 1995-1998, la presentació del qual va tenir un considerable ressò a la premsa catalana. Aquest llibre mostra una fotografia molt més detallada sobre els saldos comercials territorials a l'Estat espanyol de la que tradicionalment presentava FUNCAS, al mateix temps que també presenta els saldos comercials de les autonomies amb la resta del món.

A la pàgina 33 es presenta un mapa de les "dues Espanyes" (expressió literal), segons sigui el seu saldo comercial territorial deficitari o superavitari. Així, la zona Est que conformen Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears (aquest és el nom amb què defineix la UE aquests tres territoris en la seva classificació regional NUTS1), apareix com la principal àrea que exporta més que importa dins de l'Estat, amb un saldo mitjà superavitari entre 1995 i 1998 de quasi 1,5 bilions de pessetes anuals. De la mateixa manera, Aragó, País Basc, Navarra i Galícia apareixen també amb superàvits comercials, per bé que molts menors. Pel que fa a les regions que importen més béns que no pas n'exporten, figuren per ordre de volum de dèficits comercials Andalusia, Madrid, les dues Castelles i Extremadura.

En aquest debat cal fer constar que els saldos comercials no tenen res a veure amb els saldos fiscals i que, de fet, en la balança de pagaments d'un país els saldos comercials figuren en la balança comercial mentre que els saldos fiscals figuren en la balança de transferències. Els saldos comercials sempre presenten contrapartida, segons l'habitual esquema comptable de la partida doble (entrada contra sortida, el famós "deure contra l'haver" del llibre diari inventat pel monjo benedictí Luca Pacciolo al segle XIV), mentre que els saldos fiscals no suposen cap contrapartida. Si per exemple, s'exporta un cotxe des de Martorell a Madrid, entren diners a Catalunya perquè al mateix temps ha sortit una mercaderia cap a la capital. Quan una ONG de Barcelona, en canvi, fa una transferència de diners a un país africà, surten diners sense que entri res a canvi.

Tampoc els fons agraris europeus que subvencionen cada any cultius diversos no tenen contrapartida: no s'ha d'enviar la collita a Brussel·les, es paga una quantitat per hectàrea conreada sense controlar-ne ni tan sols la collita; semblantment, el Fons de Cohesió de la UE és també classificat en la balança de transferències, atès que són diners destinats a finançar infraestructures en un país sense que en surti res a canvi (una altra cosa és que, després, les obres i els trens s'encarregin principalment a empreses alemanyes, amb la qual cosa hi ha un cert retorn per al principal país contribuent dels fons europeus). Un dèficit fiscal, per tant, no finança un superàvit comercial, tal com explicarem dissabte vinent.

rrtremosa@ub.edu

Els saldos comercials no tenen res a veure amb els saldos fiscals: els primers figuren en la balança comercial i els segons en la de transferències